



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2344/2022
01.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца-противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Јулија Јовановић адвокат из ..., против туженог-противтужиоца „Тгауал корпорација“ а.д. Крушевац, чији је пуномоћник Боривоје Лачњевац адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужиоца-противтуженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 128/21 од 03.06.2021. године, у седници већа одржаној дана 01.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца-противтуженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 128/21 од 03.06.2021. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 128/21 од 03.06.2021. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Крушевцу П1 53/20 од 20.10.2020. године, у ставовима првом и трећем изреке. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев којим је тужилац-противтужени тражио да се поништи као незаконито решење туженог-противтужиоца о отказу уговора о раду број ... од 07.04.2017. године. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац-противтужени да туженом-противтужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 181.500,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до исплате, у року од 8 дана. Ставом четвртим изреке, одбачена је као недозвољена жалба тужиоца-противтуженог изјављена на став други изреке пресуде Основног суда у Крушевцу П1 53/20 од 20.10.2020. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац-противтужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени-противтужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни суд је нашао да ревизија тужиоца-противтуженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Позивање тужиоца-противтуженог у ревизији да побијана пресуда не садржи битне разлоге о свим релеватним правним и чињеничним питањима указује на битну повреду одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, која сагласно одредби члана 407. ЗПП не представља разлог за изјављивање ревизије.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац-противтужени је био у радном односу код туженог године, од 29.11.2016. на пословима ... све до 07.04.2017. године, када му је решењем туженог број ... од 07.04.2017. године престао радни однос као технолошком вишку због престанка потребе за обављањем послова на које је био распоређен услед економских и организационих промена. Тужени-противтужилац је дана 20.02.2017. године донео Правилник о организацији и систематизацији послова и истог дана га објавио на огласној табли, који је ступио на снагу дана 01.03.2017. године. Овим Правилником укинута је радно место тужиоца као и цела Служба за ... у оквиру које се налази тужиочево радно место. Одбор директора туженог-противтужиоца је 13.03.2017. године утврдио Предлог програма решавања вишка запослених који је усвојен 24.03.2017. године, достављен Националној служби за запошљавање и Самосталном синдикату, који су се изјаснили. Тужиоцу-противтуженом је по основу престанка радног односа као технолошком вишку исплаћена отпремнина, у износу наведеном у решењу о отказу уговора о раду (348.805,49 динара). У служби за ... радило је шест запослених и свима је престао радни однос (због укидања целе службе). Решење о отказу уговора о раду тужиоцу-противтуженом, потписао је заменик генералног директора туженог-противтужиоца на основу писменог пуномоћја од 03.04.2017. године. Тужилац је био члан синдиката „Слога“.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право, одредбу члана 179. тачка 9. Закона о раду у вези са чланом 188. истог закона, када су одбили тужбени захтев.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 13/17), прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца, и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Одредбом члана 188. истог Закона прописано је послодавац не може да откаже уговор о раду, нити на други начин да стави у неповољан положај запосленог због његовог статуса или активности у својству представника запослених, чланства у синдикату или учешћа у синдикалним активностима (став 1.). Терет доказивања да отказ

уговора о раду или стављање у неповољан положај запосленог није последица статуса или активности из става 1. овог члана је на послодавцу (став 2.).

Према Конвенцији МОР-а број 135 о заштити и олакшицама које се пружају представницима радника у предузећу и Препоруци број 143 о радничким представницима (одељак III тачка 5), раднички представници уживају заштиту од сваког штетног поступка по њих, посебно отпуштања са посла, базирано на њиховом статусу или активностима у својству представника, или на чланству у синдикату, или учешћу у синдикалним активностима. Наведена Конвенција је ратификована законом („Службени лист СФРЈ“, бр. 14/82).

С обзиром на наведене законске одредбе, по оцени Врховног суда, правилно су нижестепени судови закључили да запослени који је члан синдиката не ужива апсолутну заштиту од отказа уговора о раду за време свог чланства или за време обављања функције у синдикату и по престанку функције, већ заштиту у погледу статуса и активности због којих не може трпети штетне последице. Међутим, уколико су испуњени законом прописани услови за престанак радног односа запосленог, неvezано за синдикалну активност, синдикални представник, односно члан синдиката је у истом положају као и сви запослени. Узрочна веза између синдикалног деловања запосленог и довођења запосленог у неповољан положај од стране послодавца се претпоставља. Терет доказивања чињенице да разлог за престанак радног односа или стављање запосленог у неповољан положај на било који начин не лежи у статусу или синдикалном деловању запосленог је на послодавцу.

Тужени је у судском поступку, достављањем Правилника о систематизацији и организацији послова од 20.02.2017. године са организационом шемом, Одлуке о утврђивању програма вишка запослених у поступку приватизације за 2015, 2016. и 2017. годину са организационом шемом, Предлога програма за решавања вишка запослених из марта 2017. године и доказа да је исти достављен Националној служби за запошљавање и организацији Самосталног синдиката „Трајал корпорација“ а.д. Крушевац, доказао да је престанак радног односа тужиоца-противтуженог последица економских и организационих промена код послодавца, услед којих је дошло не само до укидања радног места на којем је тужилац-противтужени радио већ и до укидања целе службе, као и више других радних места, односно до смањења броја запослених на појединим радним местима, због чега је укупно за 163 запослена престала потреба за радом код туженог. У Служби за ..., у којој је радио тужилац-противтужени, било је шесторо запослених и свима је престао радни однос због укидања целе службе, а тужени је пре доношења решења које је предмет спора донео Правилник о организацији и систематизацији послова којим је радно место тужиоца-противтуженог укинато и Програм решавања вишка запослених, на који су се изјаснили Национална служба за запошљавање и синдикална организација туженог-противтужиоца који, као послодавац, није имао могућности да тужиоца-противтуженог премести на друге послове. Решење које је предмет спора је потписало овлашћено лице, тужиоцу-противтуженом је исплаћена отпремнина, па је тужени у погледу отказа уговора о раду, применом одредаба чланова 179. став 5. тачка 1. Закона о раду у свему поступио у складу са одредбама чл. 153-160. истог Закона, због чега се навод

у ревизији да је тужени-противтужилац смишљено и плански одстрио тужиоца-противтуженог са радног места не може прихватити као основан.

Неосновани су и наводи у ревизији тужиоца-противтуженог да је решење које је предмет спора потписало неовлашћено лице, с обзиром да се у списима предмета налази пуномоћје од 03.04.2017. године, којим је генерални директор туженог овластио заменика генералног директора да за његово име, а за рачун послодавца може потписивати решења о отказу уговора о раду, споразуме о регулисању међусобних права и обавеза за запослене који су утврђени као вишак запослених по Програму решавања вишка запослених од 24.03.2017. године.

Са изнетих разлога, Врховни суд је на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић